

Ny Bokin'i Joela sy ny Fiangonan'ny Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito ao Laodikia - Laharana Fahefatra Ambin'ny Folo

Jeff Pippenger
2025-12-20

Isa Efatra Ambin'ny Folo

Ny tantaran'ny “asa mahagaga ataon'Andriamanitra” dia aseho koa amin'ilay fanontaniana ara-paminaniana hoe: “mandra-pahoviana?” Ny tantara asehon'ireo roa ireo, mbamin'ny tandindona maro hafa, dia maneho ny fotoana fanombohan-kase ny iray hetsy sy efatra alina amby efatra arivo. Ao anatin'izany vanim-potoana izany dia misy adihevitra momba ilay hafatry ny ranonorana farany marina sy ireo hafatra sandoka maro hafa momba ny ranonorana farany. Iray ihany no tena hafatry ny ranonorana farany. Ny fizotry ny tantara masina izay anaovan'Andriamanitra ny asa mahagaga ataony dia apetraka ao anatin'ny tontolon-kevitra ny bokin'i Joela izay anesorana ny “divay vaovao” amin'ny sokajy iray, nefa araraka kosa amin'ny sokajy iray hafa.

Ao amin'ny bokin'i Joela dia misy fifanoharana vitsivitsy izay tokony ho marihina. Ny fototry ny teny hoe “fanoharana” dia midika hoe “fametrahana eo anilan-javatra iray”, ary amin'ny maha-izy azy dia ahitana fifanoharana eo amin'ny sokajy roa. Efa noresahintsika teo aloha ny sasany amin'ireo “fifanoharana” ao amin'ny bokin'i Joela, ka nasehontsika fa ny satroboninahitry ny fireharehana izay entin'ireo mpisotro toaka izay manjaka ao Jerosalema dia mifanohitra amin'ireo izay mitondra ny satroboninahitry ny voninahitra. Mbola tsy nozaraintsika hatramin'izao ny amin'ny fomba maha-mifanohitra ny mariky ny fifaliana, nefa koa mifanandrify amin'ny fahamenarana; kanefa izany tokoa izy, ary kasainay haseho izany. Hita ao amin'ny bokin'i Joela koa ny lohahevitra momba ny alfa sy omega, ary io foto-kevitra ny voalohany izay manazava ny farany io dia mbola hamafisin'ny toriteny roa nataon'i Petera ao amin'ny bokin'ny Asan'ny Apostoly.

Ny toko faharoa ao amin'ny Asan'ny Apostoly dia mitranga amin'ny Pentekosta amin'ny 9 ora maraina (ora fahatelo), ary ny toko fahatelo kosa amin'ny ora fahasivy (3 ora tolakandro), dia ny fotoana anaovana ny fanatitra hariva. Ao amin'ny Asan'ny Apostoly toko faharoa, ny hafatra izay ambaran'i Petera dia ao amin'ny efi-trano ambony ao amin'ny trano fonenana manokana, fa ny toriteniny ao amin'ny toko fahatelo kosa dia atao ao amin'ny tempoly. Mifamatotra izy roa ireo noho ny antso ho amin'ny fibebahana ao amin'ireo fivoriana roa ireo. Hafatra iray ihany, toerana ara-jeografia roa, izay maneho ny tandindon'ny fampitomboana ao anatin'ny hafatra Pentekotista izay voazarazara eo amin'ny kianja ivelany sy ny tempoly. Ao amin'ny Apokalypsy toko fahiraika ambin'ny folo, dia asaina mandrefy ny tempoly i Jaona, nefa avelany ny kianja ivelany, satria nomena ny Jentilisa izany.

Ary nomena ahy volotara tahaka ny tsorakazo; ary nitsangana ilay anjely ka nanao hoe: Mitsangàna, ka refeso ny tempolin'Andriamanitra sy ny alitara ary izay mivavaka ao anatiny. Fa ny kianja izay eo ivelan'ny tempoly dia avelao, ka aza refesina; fa nomena ny Jentilisa izany; ary ny tanàna masina dia hohitsakitsahiny roa amby efa-polo volana. Apokalypsy 11:1, 2.

Koa ny fampitomboana ny toriteny roa sy ny fizarana ny toerana nitoriana ireo toriteny roa ireo dia manondro mpihaino roa ho an'ny ranonorana fara any amin'ny bokin'i Joela. Ny mpihaino iray dia ny Jentilisa any ivelan'ny tempoly, ary ny iray kosa dia ny Jiosy ao amin'ny tempoly. Ao amin'ny fitsarana ny velona dia ny tranon'Andriamanitra no tsaraina aloha; ary hatramin'ny 9/11 ka hatramin'ny lalàn'ny Alahady dia ny tempoly no tsaraina, ary hatramin'ny lalàn'ny Alahady ka hatramin'ny fifaranan'ny fotoam-pahasoavan'ny olombelona dia ny Jentilisa no tsaraina. Izany fitsarana izany dia mitranga mandritra ny ranonorana fara any, izay nofaritan'i Petera ho aseho ao amin'ny bokin'i Joela. Izay nasehon'ny kianja (ny Jentilisa) sy ny tempoly (fiangonan'Andriamanitra) ao amin'ilay fizarana ao amin'ny Asa toko faharoa sy fahatelo, dia izany koa no fanavahana ao amin'i Joela ny ranonorana voalohany sy ny ranonorana fara any. Tonga tamin'ny 9/11 ny ranonorana voalohany ary aidina eo am-pitsarana ny tempolin'Andriamanitra. Rehefa tapitra izany dingana izany, dia aidina amin'ny Jentilisa ao amin'ny kianja ny ranonorana fara any.

Dia mifalia àry hianareo, ry zanak'i Ziona, ary mifalia ao amin'i Jehovah Andriamanitrareo; fa nomeny anareo araka ny antonony ny ranonorana aloha, ary hampidininy ho anareo ny ranonorana, dia ny ranonorana aloha sy ny ranonorana aoriana, amin'ny volana voalohany. Joela 2:23.

Tsy izao no tanjoko amin'izao fotoana izao ny hamantatra ny fanavahana ara-paminaniana eo amin'ny fifaliana sy ny fahamenarana, nefa ny andininy dia mampahafantatra ny olon'Andriamanitra mba “hifaly” noho ny hafatry ny ranonorana farany. Ny hafatry ny ranonorana farany no miteraka fifaliana ara-paminaniana ao amin'ny olon'Andriamanitra. Koa amin'izany, ny lohahevitry ilay ranonorana voalohany na aloha, arahin'ny ranonorana farany, dia fanoharana ny amin'ilay vato mahatafintohina izay nariana ka dia nahagaga. Ny tandindon'ny vato fehizoro, izay tonga vato famaranana amin'ny farany, no mahagaga eo imason'Andriamanitra sy ny olony.

Ilay vato mahagaga dia maneho ny Alfa sy Omega-n'ny faminaniana. Ny foto-kevitra ny alfa sy omega amin'ny lafiny fampiharana ara-paminaniana dia asehon'ny Alpha sy Omega miverimberina ao amin'ny Teniny, ary Izy no Teny. Noho izany antony izany, izay efa nambara momba io foto-kevitra io dia nambara ho antsika sy ny zanatsika mandrakizay. Ny taona 1863 no vato fehizoron'ny faminaniana ny Baiboly, ary izy no vato fehizoron'ny vanim-potoanan'ilay anjely fahatelo hatramin'ny 1844 ka hatramin'ny 1863. Ny 1844 no vato fanorenana, ary ny 1863 no vato fehizoron'io vanim-potoana ara-paminaniana io. Ny 1844 ka hatramin'ny 1863 dia vanim-potoana ara-paminaniana voaorina tsara, tahaka ny fahamioanan'ny 538 ka hatramin'ny 1798. Ny zava-misy fa tsy mahalala zavatra iray izay efa naorin'Andriamanitra ny olombelona, dia tsy mahatonga izany zavatra izany ho tsy voaorina!

Nofarantsika tamin'ity andalan-teny manaraka ity ny lahatsoratra teo aloha.

“Naseho ahy fa ny fifandraisany tamin’ny vahoakan’Andriamanitra dia nitovy, amin’ny lafiny sasany, tamin’ny an’i Mosesy tamin’ny Isiraely. Nisy ireo nimonomonona nanohitra an’i Mosesy, raha teo anatin’ny toe-javatra sarotra, ary nisy koa ireo nimonomonona nanohitra azy.” Testimonies, volume 3, 85.

Tamin’ny taona 1863, i James White dia nisolo tena, “amin’ny lafiny sasany,” an’i “Mosesy ho an’ny Isiraely.”

Ny fe-potoana nanomboka tamin’ny 1844 ka hatramin’ny 1863 dia voatondro mialoha tamin’ily fe-potoana nanomboka tamin’ny fanafahana teo amin’ny Ranomasina Mena ka hatramin’ny Kadesa voalohany. Ny Kadesa voalohany no alfa ary ny Kadesa faharoa no omega—ka manome fe-potoana roa samy efapolo taona izay mitarika ho any Kadesa, ary samy nifarana tamin’ny fikomiana izy roa.

Ny Fanahin’ny Faminaniana dia mampifanaraka ny fiampitana ny Ranomasina Mena amin’ily fahadisoam-panantenana lehibe tamin’ny 1844. Ny Baiboly kosa mampifanaraka ny fiampitana ny Ranomasina Mena amin’ny hazo fijaliana, ary i Rahavavy White dia manamafy fa ny fahadisoam-panantenana ny mpianatra teo amin’ny hazo fijaliana dia tandindon’ily fahadisoam-panantenana lehibe tamin’ny 1844. Sitrapon’ny Tompo ny handeha mivantana ho any amin’ny Tany Nampanantenaina, ary ny famantarana ara-jeografika amin’ny fidirana ao amin’ny Tany Nampanantenaina dia i Jeriko, izay tamin’ity herinandro faharoa amin’ny volana Desambra 2025 ity no vao nohadin’ny arkeôlôga ilay Jeriko fahiny—kanjo hitany tamin-kahadisoam-panantenana fa ireo manda nirodana izay hitany tao dia samy nirodana nankany ivelany avokoa, fa tsy nankany anatin’ny araka ny mahazatra mandrakariva amin’ny fahirano. Amin’ny fahirano fahiny dia nokapohina hirodana ny manda ka naongana nankany anatin’ny. Tsy mba toy izany anefa i Jeriko.

Dia nihiaka ny olona raha nitsoka ny trompetra ny mpisorona; ary izao no niseho: raha nandre ny feon’ny trompetra ny olona, ary niantsoantso tamin’ny antso lehibe ny olona, dia nirodana tanteraka ny manda; ka dia niakatra tao an-tanàna ny olona, samy nizotra mahitsy teo anoloany avy, ary dia azony ny tanàna. Josoa 6:20.

Nahita siny nisy sakafo koa ireo arkeôlôga, ka izany no nanamarika fa rehefa nirodana ny manda dia tsy fahirano naharitra ela no nitranga. Namaly fanontaniana iray teo anivon’ny vondrona arkeôlôjika koa izany, dia ny amin’ny antony ilazan’ny fitantarana ara-Baiboly momba ny fianjeran’i Jeriko fa niakatra “ho any” Jeriko izy ireo teny ambonin’ny havoana na tohatra fiakarana iray, izay fantatr’izy ireo ankehitriny fa niforona rehefa nirodana nankany ivelany ny manda.

Ang hadlang na unang nagpahayag ng pagpasok sa Lupang Pangako ay ang Jerico, isang lunsod ng impluwensiya at kayamanan. Ang Jerico ay 1863, at ang Jerico ay isang paksa ng hula ng Biblia, hindi lamang bilang isang paglalarawan ng yugto ng panahon ng batas ukol sa Linggo, kundi may kaugnayan din sa pagbagsak at muling pagbangon nito. Ang Jerico ay mayroon ding sariling tiyak na makahulung sumpa na ipinahayag laban dito. Si Josue ay nagpahayag ng isang sumpa laban sa taong muling magtatayo ng Jerico, at sa paggawa nito ay ipinakilala niya na ang taong muling

magtatayo ng Jerico ay mawawalan ng kaniyang bunso at panganay na mga anak sa muling pagtatayo ng sinumpang lunsod na yaon. Ang isang anak ay mawawala sa paglalagay ng pundasyon at ang isa naman sa pagtatayo ng pintuang-bayan. Ang hulang iyon ay natupad, at ang tala ng katuparan nito ay nasusulat sa Biblia, anupat ang Jerico ay naging isang itinatag na sagisag sa Biblia.

Ao anatin'ny faharavany ara-tantara, sy ao anatin'ny ozona ara-paminaniana nambara taminy, izay narahin'ny fahatanterahana ara-tantara an'io faminaniana io, dia mahita vavolombelona telo isika miteny momba an'i Jeriko tamin'ny 1863. Ireo fijoroana vavolombelona telo ireo dia samy tokony hampiharina amin'ny 1863. Ireo vavolombelona telo ireo dia miara-mijoro tahaka ny i Mosesy telo izay mijoro ara-paminaniana amin'ny faran'ny fe-potoana efapolo taona avy amin'izy ireo tsirairay avy. Ny iray amin'ireo fe-potoana efapolo taona ireo dia mifanaraka mazava amin'ny tantaran'ny Millerita, ka mametraka fa ireo fanehoana telo an'i Mosesy amin'ny faran'ny fe-potoana efapolo taona tsirairay avy dia mifanaraka amin'ny tantaran'ny 1863—dia ny tantaran'ny anjely fahatelo.

Ny roa amin'ireo fijoroana vavolombelona telo momba ny efa-polo taona niainan'i Mosesy ireo dia mifarana ao Kadesy; ny famaranana fahatelo amin'ny efa-polo taona dia ny Ony Jordana, ary ny famaranana ny faharoa dia ny Ranomasina Mena. Ny famaranana ny efa-polo taona voalohany dia ny nandosiran'i Mosesy an'i Egypta. Ireo telo ireo dia samy milazalaza fandosirana hiala avy ao Egypta ho fahatanterahan'ny faminanian'i Abrahama momba ny fanandevozana nandritra ny efajato sy telopolo taona tao Egypta.

Ny fe-potoana telo samy efapolo taona teo amin'i Mosesy, izay ny fiafarany (vato fehizoro) no maneho tandindon'ny fanafahana avy any Egypta, dia fanatanterahana ny faminanian'i Abrahama momba ny fahababoana tao sy ny fanafahana hiala amin'ny fanandevozana egyptiana. Amin'ny maha-mpanafaka nambara mialoha amin'ny teny fikasan'ny fanekena tamin'i Abrahama azy, i Mosesy tenany dia nanomboka tamin'ny namonjena azy hiala avy tao anaty rano, araka ny hevitra ny anarany. Taorian'izany dia i Mosesy no nitarika ny olon'Andriamanitra hamaky ny ranon'ny Ranomasina Mena, ary avy eo ho amin'ny moron'ny fanafahana, izay asehon'ny Ony Jordana. Ny alfa teo amin'ny fiainan'i Mosesy dia ny famonjena avy amin'ny ranon'i Neily, ary ny omega dia ny famonjena asehon'ny ranon'ny Ony Jordana. Ny alfa teo amin'ny fiainan'i Mosesy, izay nasehon'ny zava-niainana voafaritra tamin'ny anarany sy ny ray aman-dreniny, dia satria ray aman-dreny natahotra an'Andriamanitra izy ireo ka nahalala fa voaheloka ho amin'ny fahafatesana ilay zaza, tahaka ny hamelezana azy ho faty efapolo taona tatỳ aoriana noho izy namono ilay Egyptiana. Amin'ny maha-ray aman-dreny natahotra an'Andriamanitra azy, izay nahalala fa nila hovanjena amin'ny didim-pahafatesana ny zanany, dia nanomana fiara ho azy izy ireo, izay niampita avy amin'ny tontolo hebreo ho amin'ny tontolo egyptiana, tahaka an'i Mosesy izay nandao, tamin'ny faran'ny efapolo taona, ny tontolo egyptiana ho any amin'ny tontolo hebreo.

Naverin'i Mosesy ny tantaran'i Noa tamin'ny famonjena azy avy tao amin'ny rano. Ny filazana voalohany indrindra an'i Mosesy ho “mpanafaka” ao amin'ny faminaniana momba ny fanekena efajato sy telopolo taona natao tamin'i Abrahama dia famerenana ny tantara tamin'ilay nidiran'Andriamanitra tao amin'ny fanekena tamin'ny olombelona, ka noho izany dia nampiray ny faminanian'ny faneken'i Abrahama momba vahoaka voafidy amin'ny teny fikasan'ny fanekena ho

an'ny olombelona rehetra. Izany dia manondro batisa iray ao amin'ny famindrana an'i Mosesy zaza ho eo an-tanan'ny zanakavavin'i Farao, satria ny fahafatesana dia nekena tamin'ny asan'ny ray aman-dreniny, ny fandevenana dia asehon'ily vata teo ambonin'ny rano, ary ny fitsanganana amin'ny maty dia ny zanakavavin'i Farao.

Ny fiainan'i Mosesy dia manomboka amin'ny fanoharana ny batisan'ny sambofiaran'i Noa. Midika izany fa hatramin'ny voalohany dia mifandray amin'i Mosesy ny isa "8", satria ny fototry ny fifandraisany amin'ny fanekena dia nanomboka tamin'ny isa "8" avy amin'ny faneken'i Noa, ary ny asany dia ny hanorina ny fomban'ny famorana amin'ny andro "fahavalo". Avy eo dia nozahan-toetra izy, ary tsy nahomby tamin'io fanao io indrindra. Ny fiainan'i Mosesy dia manomboka amin'ny batisa, ary efapolo taona tatỳ aoriana dia misy fahafatesana iray (an'ny Egyptianina) izay manamarika ny fotoana ahafatesan'ily Mosesy Egyptianina ka mahatonga azy ho zanak'i Abrahama tanteraka. Ny fiandohana sy ny fiafaran'ny efapolo taona voalohan'i Mosesy dia asehon'ny batisa. Ny voalohany dia nanamarika fifindrana avy amin'ny Hebreo ho amin'ny Egyptianina, ary ny farany kosa avy amin'ny Egyptianina ho amin'ny Hebreo. Efapolo taona taorian'izany, dia nentin'i Mosesy namakivaky ny batisan'ny Ranomasina Mena ny olon'Andriamanitra, teo am-pandehanana ho amin'ny batisa teo Jordana, izay tsy tratrany velively.

Ny olon'Andriamanitra, teo ambanin'ny fitarihan'i Josoa, dia niditra tao amin'ny Tany Nampanantenaina tsy niaraka tamin'i Mosesy, satria maty izy taloha kelin'ny nahatongavana teo amin'ny batisan'ny ony Jordana. Hoy Mosesy, ary naverin'i Petera, fa ny Tompo Andriamanitrao hanangana mpaminany tahaka an'i Mosesy. Ilay mpaminany izay nanehoan'i Mosesy tandindona dia i Kristy, ary Izy dia nanomboka ny asany teo indrindra amin'izay nijanonan'i Mosesy. Nanomboka ny asany tamin'ny batisany Izy, ary io batisa io no teo indrindra amin'ily toerana nanaovan'i Josoa batisa ny Isiraely fahiny raha niampita an'i Jordana ho any amin'ny Tany Nampanantenaina izy ireo. Ny Filazantsara dia mampahafantatra antsika fa Jaona dia nanao batisa tao Betabara, izay toerana fiampitana, ary midika hoe fiampitana an-tsambo.

Ny Ranomasina Mena dia tandindon'ny fikomian'i Egipta, ka manamarina ny maha-marina ny fijoroana ho vavolombelona ara-paminaniana nataon'i Mosesy eo amin'io laharana io. Ny Reniranon'i Neily mankany amin'ny Ranomasina Mena (izay antsoina indraindray hoe renirano), ary mandroso hatrany amin'i Jordana. Mosesy, izay midika hoe "voavonjy avy tao amin'ny rano", dia manomboka sy mamarana ny fijoroana ho vavolombelony eo amin'ny ranon'ny fanafahana, ary ny tsirairay amin'ireo rano ireo dia mampiseho sokajin'olona mpivavaka roa.

Ny efa-polo taona voalohany niainan'i Mosesy dia maneho ny hafatry ny anjely voalohany, ary ny efa-polo taona faharoa dia ny anjely faharoa, ny fahatelo kosa dia ny fahatelo. Ireo anjely telo ireo dia samy manana ny toetra ara-paminaniana mampiavaka azy avy, ka ny hafatra telo rehetra dia aseho ao anatin'ny hafatra voalohany. Efa nasehonay ampahibemaso nandritra ny taona maro io zava-miseho io mifandraika amin'ireo toka telo voalohan'ny bokin'i Daniela.

Natahotra an'Andriamanitra i Daniela tao amin'ny toka voalohany ka nandà tsy hihinana ny sakafon'i Babylona, ary nanome voninahitra azy Andriamanitra tamin'ily fitsapana faharoa ara-tsakafo sy hita maso izay nanaraka, ka izany no nitarika ho amin'ny fitsarana sy ny fitsapana

fahatelo izay notanterahin'i Nebokadnezzara tenany. Ny Daniela toko voalohany dia ilay anjely voalohan'ny Apokalypsy efatra ambin'ny folo izay manambara hoe: "Matahora an'Andriamanitra," "omeo voninahitra Izy," tahaka izay nataon'i Daniela tamin'ilay fitsapana faharoa ara-tsakafo sy hita maso, fa "tonga ny andro fitsaràna" an'i Nebokadnezzara.

Ny efa-polo taona voalohany tamin'ny fiainan'i Mosesy dia nanomboka noho ny fahatahoran'Andriamanitra nananan'ny ray aman-dreniny. Rehefa hitan'ny zanakavavin'i Farao tao anaty rano ilay fiara, dia efa nandalo ny fitsapana faharoa Mosesy, dia fitsapana hita maso izany. Ary tamin'izany no nitsaran'ny zanakavavin'i Farao fa tsy tokony ho faty izy. Tonga koa ny fitsarana tamin'ny faran'ireo efa-polo taona voalohany, rehefa novonoiny ilay Egyptiana ka tsy maintsy nandositra an'i Egypta izy.

Tamin'ny efapolo taona faharoa, ny anjely faharoa ao amin'ny Apokalypsy toko faha-efatra ambin'ny folo, izay manambara ny fahalavoan'i Babylona, dia naseho an'ohatra tamin'ny fahalavoan'i Egypta. Tao amin'izany fahalavoana izany, tamin'ny faran'ny efapolo taona, dia nisy fanehoana lehibe tokoa ny herin'Andriamanitra, tahaka izay nisy koa tamin'ny faran'ny hafatry ny anjely faharoa nandritra ny Antso Amin'ny Mamatonalina tamin'ny 1844.

Ny fahatelopolo taona efapolo dia manomboka amin'ny fanambaràna ny fitsaran'ny fahafatesana hihatra amin'ny saiky ny fiangonana rehetra manontolo, ary mifarana amin'ny fitsaran'ny fahafatesana mihatra amin'ny mpitarika izany fiangonana izany.

Ambaran'i Sister White fa ny asantsika dia ny hampiray ny hafatry ny anjely telo.

"Ny Tompo dia efa hamaizana izao tontolo izao noho ny helony. Efa hamaizana ireo fikambanana ara-pivavahana Izy noho ny nandavany ny fahazavana sy ny fahamarinana izay nomena azy. Ilay hafatra lehibe, izay manambatra ny hafatry ny anjely voalohany sy faharoa ary fahatelo, dia tsy maintsy omena an'izao tontolo izao. Izany no tokony ho vesatry ny asantsika." The Seventh-day Adventist Bible Commentary, boky faha-7, 950.

Ny efa-polo taona voalohan'i Mosesy dia maneho ny anjely voalohany ao amin'ny Apokalypsy faha-efatra ambin'ny folo, ary ny vanim-potoana faharoa naharitra efa-polo taona dia ny anjely faharoa, ary ny vanim-potoana fahatelo naharitra efa-polo taona dia ny anjely fahatelo. Ny "hafatra lehibe" antsika dia ny mampitambatra ny "hafatry ny anjely voalohany sy faharoa ary fahatelo," izay mametraka ireo tandindona telo rehetra an'i Mosesy ao amin'ny 1863, ka noho izany dia Mosesy telo no eo amin'ny lalàn'ny Alahady.

Ny vanim-potoana 1844 ka hatramin'ny 1863 dia ahitana vavolombelona roa avy amin'ireo fe-potoana roa samy efapolo taona izay nitarika ho any Kadesy. Asehon'ny tsindrimandry fa tsy afaka hisy ny fahatelo raha tsy misy ny voalohany sy ny faharoa; noho izany, ny efapolo taona voalohany tamin'ny fiainan'i Mosesy dia tsy maintsy maneho koa ny 1844 ka hatramin'ny 1863. Mosesy dia mamono ilay Egyptiana amin'ny 1863, miaraka amin'i Mosesy mikapoka ny Vatolampy amin'ny tsorakazony manam-pahefana, ary koa rehefa mangataka hahita ny voninahitr'Andriamanitra i Mosesy ao amin'ny tantaran'ny fikomian'ny zanak'omby volamena. Misy Mosesy telo eo amin'ny 1863 sy ny lalàn'ny Alahady, ary samy efapolo taona avokoa izy

rehetra.

Ny vanim-potoana telo niainan'i Mosesy dia samy ahitana famonjena amin'ny rano avokoa; i Mosesy tao anatin'ilay sobika dia mifandrindra amin'i Mosesy namakivaky ny Ranomasina Mena, izay mifandrindra amin'i Mosesy indroa teo amin'ny Reniranon'i Jordana: ny Neily, ny Ranomasina Mena, ary indroa teo Jordana. Ny ranon'ny famonjena dia aseho ao amin'ireo vanim-potoana telo tsirairay avy, fa mifandrindra avokoa izy rehetra amin'ilay vanim-potoana izay andrarahana ny ranon'ny famonjena mandritra ny fotoanan'ny orana farany.

Tamin'ny faran'ny vanim-potoana fahatelo misy efa-polo taona dia namely ny Vatolampy tamin'ny tehiny i Mosesy. Tamin'ny faran'ny efa-polo taona faharoa dia nampisaraka ny Ranomasina Mena ny tehiny. Tamin'ny faran'ny efa-polo taona voalohany dia nolaviny ny tehin'ny fahefana egyptiana ka nofidiny ny hiara-hijaly amin'ny olony.

Tamin'ny faran'ny fe-potoana voalohany dia nisy Egyptiana maty, ary tamin'ny faran'ny fe-potoana faharoa dia maty ny miaramila sy ny lahimatoa ary ny mpitondra tao Egypta. Tamin'ny faran'ny fe-potoana fahatelo dia efa maty avokoa ny firenen'Israely, Aarona, ary Mosesy. Ireo dia tantara telo mifanindran-dalana izay samy maneho, “didy mifanindry amin'ny didy,” ny taona 1844 ka hatramin'ny 1863—dia ny tantaran'ny anjely fahatelo izany, izay kosa maneho ny vanim-potoana manomboka amin'ny 9/11 ka hatramin'ny lalàna alahady, sy ny taom-pentekosta izay handrotsahana ny ranon'ny fanafahana.

Mosesy dia eo amin'ireo fikomiana roa tany Kadesy, ary ireo fikomiana tao Kadesy dia samy vato fehizoro ao amin'ny vanim-potoana misy azy avy. Samy maneho ny taona 1863 izy ireo, izay vato fehizoron'ny vanim-potoanan'ny anjely fahatelo koa, manomboka amin'ny alfa tamin'ny 1844 ka hatramin'ny vato fehizoro tamin'ny 1863. Rehefa dinihina ny fahazavana mahagaga avy amin'ilay vato izay manomboka amin'ny maha-fototra azy ary mifarana amin'ny maha-vato fehizoro azy, dia ekena fa ny vato fehizoro dia lehibe kokoa hatrany eo amin'ny faminaniana. Ireo ranonorana vitsivitsy tany am-piandohan'ny fotoanan'ny Pentekosta, izay nitarika ho amin'ny firosahan-javatra feno teo amin'ny vato fehizoro tamin'ny andron'ny Pentekosta, dia mampiseho izany fahamarinana izany.

Tamin'ny 9/11 no nanombohan'ny famafazana, ary mifarana izany amin'ny fandatsahana feno tanteraka eo amin'ny lalàn'ny Alahady. Io fahamarinana io no mampahafantatra fa ny fahotan'i Mosesy tao amin'ny Kadesy faharoa sy omega dia fahotana lehibe kokoa noho ny fikomiana tao amin'ny Kadesy voalohany, dia ny fikomian'ny alpha. Ny fikomian'ny alpha dia niteraka ny fahafatesan'ny firenena iray manontolo, ary ny fikomian'ny omega kosa niteraka ny fahafatesan'ny lehilahy iray monja (Mosesy), nefa ny fahotan'io lehilahy iray io dia lehibe kokoa noho ny fahotana iombonan'ilay firenena manontolo. Ny olona izay manota dia maty, ary eo amin'izany ambaratonga izany dia tsy misy fahasamihafana eo amin'ny fahotan'i Mosesy na ny an'ny Isiraelita hafa rehetra, kanefa ara-paminaniana dia lehibe kokoa ny nikapohan'i Mosesy an'i Kristy fanindroany, satria izany no vato fehizoron'izany vanim-potoana efa-polo taona izany.

Ny fikomian'i Mosesy tao amin'ilay Kadesy omega faharoa dia ota lehibe kokoa noho ny fikomian'ny zanak'Israely tamin'ny nandavany ny hafatr'i Josoa sy Kaleba. Mosesy

ara-paminaniana dia mijoro eo amin'ny 1863, izay ahafatesany any an-efitra noho ny fikomiany. Mosesy koa dia mijoro eo amin'ny 1863, izay ahafatesan'ny vahoakan'ny fanekena teo aloha any an-efitra noho ny fikomiany, nefa Mosesy tsy nandray anjara tamin'izany fikomiana izany. Ny 1863 dia mifandrindra amin'ny lalàn'ny Alahady, tahaka izany koa ny fikomian'i Arona tamin'ny zanak'omby volamena. Ao amin'izany tantara izany, izay mifandrindra amin'i Kadesy, 1863, ary ny lalàn'ny Alahady, dia mivavaka i Mosesy mba hahita ny voninahitr'Andriamanitra.

Kadesy dia maneho ny taona 1863, ary eo amin'ireo Kadesy roa ireo no misy an'i Mosesy; koa araka ny vavolombelona ara-Baiboly roa, izay samy vato fehizoro, dia aorintsika fa ny vanim-potoana fahatelo maharitra efapolo taona, izay tsy mifarana ao Kadesy, dia maneho ny taona 1863 ihany koa. Any no anombohan'i "Mosesy tsy nohamasinina" an'i Kristy indray, raha mandà ny Vatolampy izy. Tamin'ny 1863, sy tamin'ny fanomezana ny Lalàna tao Sinay, i "Mosesy nohamasinina" dia mikatsaka ny toetran'Andriamanitra. Ao amin'ny 1863, Mosesy dia maneho virijina hendry sady virijina adala ihany koa.

"Ny Fariseo sy ilay poblikana dia maneho sokajy lehibe roa izay izaràn'ireo rehetra manatona hivavaka amin'Andriamanitra. Ny solontenany roa voalohany dia hita ao amin'ireo zaza roa voalohany izay teraka teto amin'izao tontolo izao." Christ's Object Lessons, 152.

Tao Kadesa sy tamin'ny 1863, i Mosesy dia maneho "vondrona lehibe roa izay izaran'ireo" "mivavaka amin'Andriamanitra". I Mosesy dia ohatra iray amin'ireo efatra alina sy efatra arivo sy iray hetsy araka ny maha-izy azy, tahaka an'i Petera koa.

"Ho an'ny sokajin'olona tsirairay asehon'ily Fariseo sy ilay mpamory hetra dia misy lesona ao amin'ny tantaran'ny apostoly Petera. Tamin'ny fiandohan'ny naha-mpianatra azy, dia nihevitra ny tenany ho matanjaka Petera. Tahaka ilay Fariseo, araka ny fanombanany ny tenany, dia 'tsy mba tahaka ny olona sasany' izy. Raha nampitandrina mialoha ny mpianany Kristy, tamin'ny alin'ny hamadihana Azy, nanao hoe: 'Hanafintohina anareo rehetra Aho anio alina,' dia nanambara tamim-pahatokiana Petera hoe: 'Na dia ho tafintohina aza izy rehetra, izaho kosa tsy mba ho tafintohina.' Marka 14:27, 29. Tsy nahalala ny loza nananontanona azy Petera. Fitokian-tena no namitaka azy. Nihevitra izy fa mahavita hanohitra ny fakam-panahy; nefa tao anatin'ny ora fohy monja dia tonga ny fitsapana, ary tamin'ny fanozonana sy fianianana no nandavany ny Tompony." Christ's Object Lessons, 152.

Amin'ny lalànan'ny Alahady, izay 1863, i Petera dia misolo tena sokajy roa. Ireo izay mandray ny mariky ny bibidia na ireo izay mandray ny tombo-kasen'Andriamanitra. Rehefa novan'i Jesosy ho Petera ny anaran'i Simona, dia naneho an'ohatra ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina izany. Izany fahatakarana izany dia aseho an'ohatra koa amin'ny fampitomboana ny anaran'i Petera amin'ny fampiasana ny isa avy amin'ny toeran'ny litera ao amin'ny abidy anglisy. Raha ampiasaintsika amin'ny 1863 io teknika io ihany, dia mahazo 144 isika.

Ny roa amin'ireo tandindon'i Mosesy telo izay mifanaraka amin'ny 1863 dia manaporofa fa tsy maintsy mifanaraka koa ny fe-potoana fahatelo. Ireo andalana roa momba an'i Kadesy dia manondro ny tantaran'ireo virijina hendry sy adala, ary ny fe-potoana fahatelo dia manondro fikasana hampiasa ezaka maha-olona mba hanatanterahana asa masina. Ny fitokisana amin'ny

herin'olombelona, tahaka ny nataon'i Mosesy tamin'ilay Egyptianina, dia maneho fitokisana amin'ny fahefan'olombelona mihoatra ny fahefana voatendry.

Nilaza i Sister White fa ny “fifandraisan'ny vadiny tamin'ny vahoakan'Andriamanitra dia nitovy, amin'ny lafiny sasany, tamin'ny an'i Mosesy tamin'ny Isiraely.” Tamin'ny taona 1863, i James White no naseho ho i Mosesy. Tamin'ny taona 1863, i James White dia mamono Egyptiana iray, mamely an'i Kristy fanindroany ary mivavaka ho an'ireo mpikomy izay nandà ny hafatry ny “fitsaharana” nentin'i Josoa sy Kaleba. I Mosesy dia samy virijina adala raha namely ny Vatolampy fanindroany, ary virijina hendry koa raha nifona ho an'ireo mpikomy teo amin'ny Isiraely.

Hofarantsika amin'ilay andalan-teny ao amin'ny Nomery toko faha-efatra ambin'ny folo ity lahatsoratra ity, izay i Mosesy dia eo amin'ny taona 1863, rehefa nomena fijery ny voninahitr'Andriamanitra izy ao amin'ilay tantara mifanandrify asehon'ny fikomian'ny zanak'omby volamena.

Ao amin'io andalan-teny io dia manontany ny Tompo hoe: “mandra-pahoviana” no mbola hifampiraharahany amin'ireo mpikomy amin'ny Isiraely, izay ilay fanontaniana ihany koa napetrak'i Isaia tamin'ny Tompo tao amin'ny toko fahenina. Mariho fa ny bokin'ny Nomery dia mametraka io tantara io ao anatin'ilay vanim-potoana izay anazavan'ny voninahitr'Andriamanitra ny tany, araka izay nomarihin'ny anjely koa ao amin'ny andininy fahatelo ao amin'ny Isaia 6. Ny 9/11 no vato fanorenana fototra amin'ny tantara manomboka amin'ny 1844 ka hatramin'ny 1863, ary ny lalan'ny Alahady no vato fehizoro famaranana. Ny toe-javatra ao amin'ny Nomery dia tsy inona fa fanoharana ny hira na ny fanoharana ny amin'ny tanimboaloboka, raha nandalo an'i Isiraely fahiny kosa ny Tompo ka niditra tamin'ny fanekena niaraka tamin'i Josoa.

Dia samy nanandratra ny feony ny fiangonana rehetra ka nitaraina; ary nitomany iny alina iny ny vahoaka. Ary nimonomonona tamin'i Mosesy sy Arona ny Zanak'Isiraely rehetra; ary hoy ny fiangonana rehetra taminy: Enga anie ka maty tany amin'ny tany Egypta izahay! na eng a nie ka maty aty an-efitra ity izahay! Ary nahoana no nentin'i Jehovah ho amin'ity tany ity izahay, mba ho lavon-tsabatra, ka ny vadinay sy ny zanakay ho babo? Moa tsy tsara kokoa ho anay va ny miverina any Egypta? Ary hoy izy samy izy: Andeha isika hanendry mpifehy iray, dia hiverina any Egypta.

Ary Moses sy Arona niankohoka tamin'ny tavany teo anatrehan'ny fiangonan'ny zanak'Isiraely rehetra. Ary Josoa, zanak'i Nona, sy Kaleba, zanak'i Jefone, izay isan'ireo nitsikilo ny tany, dia nandrovitra ny fitafiany; ary niteny tamin'ny fiangonan'ny zanak'Isiraely rehetra izy ka nanao hoe:

Ny tany izay notetezinay mba hitsirihana azy dia tany tsara indrindra. Raha sitrak'i Jehovah isika, dia hampiditra antsika ao amin'izany tany izany Izy ka hanome azy antsika; dia tany tondra-dronono sy tantely izany. Koa aza mikomy amin'i Jehovah ianareo, ary aza matahotra ny mponina amin'ny tany; fa ho hanintsika izy; efa niala taminy ny fiarovany, ary Jehovah momba antsika; koa aza matahotra azy ianareo.

Kanefa ny fiangonana rehetra nandidy hitora-bato azy ireo. Ary ny voninahitry ny Tompo niseho teo amin'ny trano-lain'ny fiangonana teo anatrehan'ny Zanak'Isiraely rehetra. Ary hoy ny Tompo tamin'i Mosesy: Mandra-pahoviana no hampahatezitra Ahy ity firenena ity? ary mandra-pahoviana no tsy hinoany Ahy, na dia eo aza ny famantarana rehetra izay nasehoko teo aminy?

Hokapohikoikoikoikoikoikoiko ny areti-mandringana izy, ka horoahiko tsy ho lova intsony; ary hataoko firenena lehibe kokoa sy mahery noho izy ireo ianao.

Ary hoy Moses tamin'i Jehovah hoe: Dia handre izany ny Egyptiana, satria tamin'ny herinao no nampakaranao ity firenena ity hiala avy teo aminy; ary holazainy amin'ny mponina amin'ity tany ity izany; fa efa reny fa Hianao, Jehovah ô, no eo amin'ity firenena ity, fa Hianao, Jehovah ô, dia hita mifanatrika, ary ny rahonao mitoetra eo amboniny, ary Hianao mandeha eo alohany, dia amin'ny andri-rahona amin'ny andro, ary amin'ny andri-afo amin'ny alina. Koa ankehitriny, raha hovanoinao toy ny olona iray ity firenena rehetra ity, dia hiteny ireo firenena izay efa nandre ny lazanao ka hanao hoe: Satria Jehovah tsy nahay nitondra ity firenena ity ho any amin'ny tany izay nianianany taminy, dia novonoiny tany an-efitra izy.

Ary ankehitriny, miangavy Anao aho, aoka ho lehibe ny herin'ny Tompoko, araka izay nolazainao hoe: Mahari-po ny Tompo sady be famindram-po, mamela heloka sy fandikan-dalàna, nefa tsy mety manafaka ny meloka velively, fa mamangy ny heloky ny ray amin'ny zanaka hatramin'ny taranaka fahatelo sy fahefatra. Koa mamela, miangavy Anao aho, ny helok'ity firenena ity araka ny halehiben'ny famindram-ponao, dia tahaka ny namelanao ity firenena ity hatrany Egypta ka mandraka ankehitriny.

Ary hoy Jehovah nanao hoe: Efa namela araka ny teninao Aho; kanefa raha velona koa Aho, dia ho feno ny voninahitr'i Jehovah ny tany rehetra.

Fa ireo lehilahy rehetra izay efa nahita ny voninahitro sy ireo fahagagana nataoko tany Egypta sy tany an-efitra, nefa efa naka fanahy Ahy impolo ankehitriny ka tsy nankatò ny feoko, dia tsy hahita mihitsy ny tany izay nianianako tamin'ny razany; ary tsy hisy amin'izay nampahatezitra Ahy hahita izany. Fa Kaleba mpanompoko kosa, satria nanana fanahy hafa tao aminy izy ka nanaraka Ahy tanteraka, dia hoentiko ho any amin'ny tany izay nidirany; ary ny taranany no handova azy. (Ary ny Amalekita sy ny Kananita dia nonina teo amin'ny lohasaha.) Rahampitso mitodiha, ka mandehana ho any an-efitra amin'ny lalana mankany amin'ny Ranomasina Mena.

Ary hoy Jehovah niteny tamin'i Mosesy sy Arona ka nanao hoe: Mandra-pahoviana no hiaretako ity fiangonana ratsy ity, izay mimonomonona amiko? Efa reko ny fimonomononan'ny Zanak'Isiraely, izay imonomononany amiko. Lazao aminy hoe: Raha velona koa Aho, hoy Jehovah, dia araka izay nolazainareo teo an-tsofiko no hataoko aminareo: ny fatinareo dia hiampatrampatra atỳ amin'ity efitra ity; ary ianareo rehetra izay voaisa, araka ny isanareo rehetra, hatramin'ny roa-polo taona no ho miakatra, izay nimonomonona tamiko, dia tsy hiditra amin'ny tany izay nianianako hampitoerako anareo mihitsy, afa-tsy Kaleba, zanak'i Jefone, sy Josoa, zanak'i Nona. Fa ny zanakareo madinika, izay nolazainareo fa ho babo, dia izy no hoentiko hiditra; ary hahalala ny tany izay nohamavoinareo izy. Fa ianareo kosa, dia ny fatinareo no hiampatrampatra atỳ amin'ity efitra ity. Ary ny zanakareo dia

hirenireny atỳ an-efitra efa-polo taona ka hitondra ny fijangajanganareo, mandra-pahalany ritra ny fatinareo atỳ an-efitra. Araka ny isan'ny andro izay nizahanareo ny tany, dia efa-polo andro, isan'andro ho herintaona, no hitondranareo ny helokareo, dia efa-polo taona; ary ho fantatrareo ny fanesorako ny teny nataoko.

Izaho, Jehovah, no niteny izany; hotanterahiko tokoa amin'ity fiangonana ratsy rehetra ity, izay niangona hanohitra Ahy: eto amin'ity efitra ity no hahalany ritra azy, ary eto no hahafatesany. Ary ny lehilahy izay nirahin'i Mosesy hizaha ny tany, ka niverina sady nampimonomonona ny fiangonana rehetra hanohitra azy tamin'ny nitondrany laza ratsy momba ny tany, dia ireo lehilahy izay nitondra tatitra ratsy momba ny tany ireo ihany no matin'ny areti-mandringana teo anatrehan'i Jehovah.

Fa Josoa, zanak'i Nona, sy Kaleba, zanak'i Jefone, izay isan'ireo lehilahy nandeha hizaha ny tany, dia mbola velona ihany. Nomery 14:1–38.

Ireo hevitra ireo dia hotohizantsika ao amin'ny lahatsoratra manaraka.